

Algemene Beschouwingen

op de zomernota 2016 - 2020

INLEIDING

Voorzitter,

Onlangs bracht de Raad voor het openbaar bestuur een advies uit over 'De verbindende rol van het raadslid in een vitale democratie'. Hierin wordt beschreven hoe de lokale democratie moet veranderen te midden van een snel veranderende wereld. Gemeentelijke taken en verhoudingen met professionele organisaties, maar ook met de inwoners, veranderen ingrijpend. Het idee van de maakbaarheid van de samenleving ligt ver achter ons in de vorige eeuw. De overheid is niet meer de probleemoplosser van zelf gedefinieerde en aangedragen problemen. De burger is geen klant meer van de overheid. En de burger neemt steeds meer afstand van achterhaalde lokale politieke praktijken. Moderne informatie- en communicatietechnologie dwingt tot interactie en samenwerking: burgerparticipatie en overheidsparticipatie zijn de nieuwe sleutelwoorden.

Gedurende het afgelopen jaar zijn we met raadsleden van de gemeenten Aalburg, Etten-Leur en Halderberge op ontdekkingsstocht gegaan in de wereld die overheidsparticipatie wordt genoemd. Jacques Wallage, voorzitter van de Raad voor het openbaar bestuur, gaf bij de aftrap van onze reis aan dat overheidsparticipatie om een andere rol van de gemeenteraad vraagt, een veel meer volksvertegenwoordigende rol. De gemiddeld 15,9 uren beschikbare tijd per week van een raadslid kunnen we daarom beter gebruiken om meer actief contact met de samenleving te zoeken en veel minder tijd te besteden aan het lezen van stukken en het vergaderen daarover.

Op 25 mei was in het Veerhuis het succesvol en inspirerende eindcongres over die ontdekkingsstocht. 4 uur lang hebben we met veel West-Brabantse raadsleden en veel initiatiefnemers uit de samenleving het thema overheidsparticipatie langs allerlei zijden belicht. En met elkaar kwamen we tot de conclusie dat deze reis in overheidsparticipatieland nog niet ten einde is en de bestemming nog zeker niet bereikt. Het eindcongres was slechts de afsluiter van een eerste étape en als Lokaal Halderberge kijken we uit naar het vervolg van de reis.

Vraag: Is er binnen het college ook al nagedacht over een concreet vervolg van de reis?

Economie

Op 7 juli heeft de raad de Economische visie vastgesteld en het Uitvoeringsprogramma 2016-2019. In dit uitvoeringsprogramma is ook het investeringsprogramma voor Recreatie en Toerisme opgenomen. Eindelijk hebben we in Halderberge een gedragen economische visie en een zo smart mogelijk opgesteld actieprogramma, dat duidelijk aangeeft wie, wanneer, welke acties gaat oppakken en welke doelen worden nagestreefd. Hierbij is ook aangegeven wat nodig is aan capaciteit en middelen om het uitvoeringsprogramma in gezamenlijkheid tot resultaat te brengen. Voor alle partijen moet op voorhand duidelijk zijn wat zij moeten leveren en wat en wanneer er van hen verwacht wordt. Alle partijen committeren zich ook aan deze opgave voordat de uitvoering start. ALLE partijen. Lokaal Halderberge gaat er nog steeds vanuit dat ook de Toeristische Informatie Groep, de "TIG", nadrukkelijk akkoord gaat met deze nota en haar handtekening zal zetten onder het ondernemersakkoord. Daarbij zal de TIG ook met goed onderbouwde plannen voor de dag moeten komen. Plannen waaruit, grosso modo, voor ALLE ondernemers direct of indirect spin-off te verwachten is. Immers alle ondernemers, ook die uit de niet toeristische hoek, dragen bij aan het ondernemersfonds. Wij zien dan ook met grote interesse uit naar een plan van de TIG.

Vraag: Kan het college al meer duidelijkheid te geven over de positie van de TIG in dit geheel?

Een ander onderwerp dat bij de behandeling van de economische visie aan bod kwam was het onderwijs en dan specifiek de positie van het Marklandcollege. Steeds minder leerlingen kiezen voor een technisch beroep. Ook in Oudenbosch is het aantal leerlingen dat het VMBO de laatste 10 jaar gehalveerd. Het Markland heeft belang dat zijn onderwijs en vooral het vmbo "up to date" blijft. Het vmbo gebouw is van 1948 en voldoet niet meer aan de eisen dat nodig is om de concurrentie het hoofd te bieden. De vrees bestaat dat Oudenbosch de concurrentiestrijd met de nieuwe scholen in de omgeving gaat verliezen en daarmee het huidige onderwijsaanbod op termijn niet meer kan bieden.

Vraag: Hoe kan het college de noodkreet van het Marklandcollege oppakken?

De drie decentralisaties in het Sociaal Domein

Op 1 januari 2015 is er heel veel veranderd voor de inwoners die aangewezen zijn op zorgondersteuning met de invoering van de nieuwe WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet. Gemeenten zijn er nu verantwoordelijk voor dat de burgers volledig toegang hebben tot de benodigde zorg, kunnen participeren op de arbeidsmarkt en maatschappelijk ondersteuning kunnen krijgen. Dat gehele pakket is met een forse bezuiniging vanuit het Rijk overgedragen aan de gemeenten.

Hierdoor is er veel onzekerheid ontstaan bij de belanghebbende inwoners. De uitspraak van de rechtbank is echter duidelijk. Hij heeft geconstateerd dat de gemeente Halderberge de zorgaanbieders teveel ruimte geeft om een eigen handelingswijze na te streven. De gemeente is verantwoordelijk en moet zelf de eigen regie ter hand nemen.

Natuurlijk gaan er wel eens dingen mis maar dan is het belangrijk om die signalen zo snel als mogelijk op te vangen en problemen op te lossen. Een goede klachtenbehandeling is hierbij belangrijk.

Ondanks alle Rijksbezuinigingen die zijn doorgevoerd mogen de inwoners die afhankelijk zijn van hulp daar niet onder lijden. Ook ouderen moeten zo lang mogelijk thuis blijven wonen en daar hoort het krijgen van hulp bij. Zelfredzaamheid is het sleutelwoord, maar het mag niet alleen afhangen van de mantelzorgers.

Jeugdzorg: De transformatie van de jeugdwet is een mega operatie die grote gevolgen heeft voor zowel de gemeenten als de zorginstellingen. De gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdhulpplicht voor kinderen tot 18 jaar. Vanaf 18 jaar worden zij gezien als volwassenen en gaan over naar de WMO met alle gevolgen van dien. Deze kwetsbare groep heeft geen werk en nog geen recht op een uitkering. Een goede overgangsregeling van de jeugdzorg naar de WMO is er niet.

Vraag: Hoe gaat dit opgelost worden?

Participatiewet: Gemeenten moeten mensen met een arbeidsbeperking ondersteunen naar werk en participatie. Maar daarnaast is er ook de dagbesteding en die valt onder de WMO. Enerzijds moet dagbesteding geregeld worden voor de

doelgroep van de oude Wet sociale werkvoorziening en anderzijds voor de groep van de oude AWBZ-dagbesteding. Lokaal Halderberge vindt de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de dagbesteding voor beide doelgroepen even belangrijk. Het kan niet zo zijn dat mensen uit de ene doelgroep hun plaats in de dagbesteding zouden moeten afstaan aan de andere doelgroep.

Vraag: Hoe gaan wij daar in onze gemeente mee om?

De participatiebudgetten om mensen naar werk te begeleiden gaan verder naar beneden, terwijl we er juist veel moeilijk bemiddelbare groepen bij krijgen, zoals de mensen die uit de Wajong komen en de mensen die nu nog in de sociale werkplaats zitten. Die moeten we allemaal met minder geld in normale banen zien te krijgen. Dat wordt een geweldige opgave, waarbij de samenwerkingsverbanden Werkplein van West-Brabant en de WVS de sleutelposities hebben, terwijl de deelnemende gemeenten aan beiden niet geheel dezelfde zijn.

Vraag: Wat is de belangrijkste belemmering om ook de beide betrokken Werkpleinen te fuseren, zodat integratie met de WVS veel sneller en eenvoudiger gerealiseerd kan worden?

Subsidie Professionele instellingen

Op 16 juni jl. werd de Raad met de neus op de feiten gedrukt voor wat betreft de voorgenomen bezuiniging van € 300.000 op de professionele instellingen, waartoe in maart 2015 was besloten. Medewerkers van de instellingen gaven op de informatieavond aan wat de effecten zouden zijn van de bezuiniging in hun organisatie. De vorige bezuiniging had al de nodige problemen tot gevolg gehad maar deze klap zou de doodsteek voor hun organisatie worden.

Al de betreffende instellingen hebben te maken met welzijn, indicatie en zorg. Wat Lokaal Halderberge betreft mag de bezuiniging op deze manier niet doorgaan want dat gaat ten koste van de samenleving. Bovendien is het maatschappelijk onverantwoord de organisaties steeds te confronteren met de op hand zijnde bezuinigingen. Zo kan geen instelling op een goede en juiste manier bijdragen aan het welzijn en zorg voor onze burgers.

Lokaal Halderberge wil een samenleving waar de burgers centraal staan. Wij hebben de taak en de plicht te zorgen voor een leefbare en zorgzame samenleving. We zouden een brede discussie moeten starten tussen raad en college over een herijking van het subsidiebeleid en daarbij moeten we ook het accommodatiebeleid betrekken.

Voetgangersbrug

Onlangs stelde we in de raad het landschapsplan vast. In dit plan is de zogenaamde occupatie laag geïntroduceerd. Deze laag geeft aan hoe wij gebruik maken van de ruimte voor wonen, werken, voedselproductie en recreatie. Vanuit deze samenhang blijft Lokaal Halderberge aandacht vragen voor het gebied tussen de Vlettevaart, Albanoweg, Geijzestraat en het achterland van Bosschenhoofd. Wij zien in dit gebied een duidelijke samenhang tussen Landschap, Sport en Recreatie. In dit gebied liggen de retentievijvers, die zijn bekostigd met gemeenschapsgeld en subsidie voor natuurontwikkeling. Ze kunnen een verlengde van het sportpark worden. Inmiddels is er ook aandacht voor de oplossing van de parkeerproblematiek van Albano. Maar waarom wordt er niet meer integraal naar dit gebied gekeken? Inmiddels weten we wat een voetgangersbrug over de ZOO moet kosten en weten we ook dat deze nog niet is opgenomen in kadernota of begroting. Lokaal Halderberge blijft er in het licht van de eerder unaniem door de raad aangenomen motie, voorstander van om, wellicht op termijn, deze brug wel te realiseren en zo de retentievijvers veel beter bereikbaar te maken door een mooie wandelcorridor te maken naar Bosschenhoofd. Zonder die investering zal dit gebied nooit tot goede ontwikkeling kunnen komen. Dat zou een gemiste kans zijn voor de toekomst.

Financiële positie gemeente Halderberge

De zomernota toont een positieve ontwikkeling wat heeft geresulteerd in verbeterde financiële kengetallen. Zo is het weerstandsvermogen aanzienlijk verbeterd, wat zonder meer een compliment is voor het college, de voltallige ambtelijke organisatie en de gemeenteraad. De jaren van bezuiniging lijken voorbij doch we zijn er zeker nog niet.

Het weerstandsvermogen sluit met een ratio van 1,61 met name veroorzaakt door het saldo van de jaarrekening 2015 en de reserve decentralisaties. Daarnaast is er

als gevolg van het in gebruik nemen van het nieuwe softwarepakket NARIS een nauwkeuriger risicoprofiel berekend.

Zijn we er dan nu al? Nee, zeker nog niet, hoewel er meer ruimte in de meerjarenbegroting is ontstaan hebben we nog te maken met een schuldpositie die nodig teruggebracht dient te worden. Hier hebben we als Lokaal Halderberge al eerder aandacht voor gevraagd.

De schuldratio bedraagt 80,33% waardoor, blijkens de jaarrekening, het licht voor de gemeente op ORANJE springt. Ondanks dat de rente op dit moment erg laag is en soms zelfs negatief is het risico van een rentestijging in de toekomst realistisch. We moeten daarop beslist anticiperen. Het gevolg van een rentestijging leidt immers tot een toename van de rentelasten die uit de exploitatie betaald moeten worden. Na de verbetering van het weerstandsvermogen is het verbeteren van de schuldpositie wat ons betreft een volgende belangrijke doelstelling voor de komende periode.

Vraag: Heeft het college al concrete ideeën over hoe zij de verbetering van de schuldpositie wil aanpakken? Is een meerjarige prognose van die schuldpositie te geven?

Tot slot

Met de doorgaande route Oudenbosch hebben we een mooi burgerparticipatietraject doorlopen, wat ook is opgenomen in de Reisgids, welke is gemaakt naar aanleiding van het overheidsparticipatieproject met de gemeenten Etten-Leur en Aalburg. Lokaal Halderberge wil graag de komende jaren meer van dit soort trajecten, beginnend bij de Sint Janstraat in Hoeven. Als gemeenteraad hebben we de wijsheid niet in pacht, maar samen met onze inwoners weten we zeker dat Halderberge er steeds een stukje mooier uit komt te zien.

Tot slot spreken wij onze dank uit voor de goede ambtelijke ondersteuning, zowel van griffie als ambtelijke organisatie. Lokaal Halderberge kijkt met tevredenheid terug en met vertrouwen vooruit.

Wij danken u voor uw aandacht.

Lokaal Halderberge.